

Zveza slovenske podeželjske mladine, Celovška cesta 43, 1000 Ljubljana

Focus, društvo za sonaraven razvoj, Trubarjeva 50, 1000 Ljubljana

Greenpeace Slovenija, Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana

Mladniski svet Slovenije, Dimičeva ulica 9, 1000 Ljubljana

dr. Robert Golob, predsednik vlade

Vlada Republike Slovenije, Gregorčičeva ulica 25, 1000 Ljubljana

Ljubljana, 14.2.2025

Zadeva: Poziv za odklonilno stališče Republike Slovenije do Prostotrgovinskega sporazuma med EU in trgovinskim blokom Mercosur

Spoštovani,

Pišemo vam zaradi velike zaskrbljenosti glede nedavno sklenjenega trgovinskega sporazuma med Evropsko unijo in državami Mercosur. Sporazum iz decembra 2024 je v nasprotju s trajnostnimi cilji Slovenije ter interesi kmetov in potrošnikov. Zato vas pozivamo, da izrazite jasno nasprotovanje sporazumu in da predstavnik slovenske vlada na Svetu EU glasuje proti.

Tako imenovani sporazum EU Mercosur naj bi povečal trgovino s kmetijskimi proizvodi iz Latinske Amerike v Evropo ter v obratni smeri trgovino z avtomobili, pesticidi in tekstilom. A je deležen ostrih kritik številnih deležnikov – sindikatov, združenj kmetov, različnih industrijskih sektorjev, združenj za varstvo potrošnikov, organizacij civilne družbe, okoljevarstvenih organizacij in tudi evropskih vlad, kot sta Francija in Poljska (ter Avstrija).

Predstavlja grožnjo Evropskemu zelenemu dogovoru, zavezam na področju podnebnih sprememb in trajnostnemu prehranskemu sistemu.

Združenja evropskih kmetov [opozarjajo](#), da je sporazum z Mercosurjem **nezdružljiv z načeli pravičnega kmetovanja**. Sporazum bi **dodatno znižal prihodke evropskih kmetov in ogrozil njihov obstoj**. Ker kmetijstvo v Sloveniji sloni na družinskih kmetijah, ki zagotavljajo trajnostno prehransko prihodnost, je še toliko bolj pomembno, da zaščitimo kmetovanje v Sloveniji in širše EU. Trgovski sporazum bi povečal uvoz kmetijskih izdelkov z nižjo ceno, ki temelji na nižjih standardih pri uporabi pesticidov, pri varovanju človekovih in delavskih pravic in pri zagotavljanju dobrobiti živali. Tako bo še povečan pritisk na že zdaj občutljive kmetijske sektorje, ki bi jih v Sloveniji morali varovati. Iz držav Mercosur prihaja ničkoliko poročil o deforestaciji, zlorabah kmetijskih delavcev in razselitvah staroselskih skupnosti.

Tudi komisija Državnega sveta RS za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je vlado pozvala, naj Slovenija sporazuma ne podpre. Odgovor vlade je bil, da so skrbi kmetov neosnovane, saj naj bi imel sporazum varovalke, ki bi uravnavale količino uvoza občutljivih izdelkov, kot je na primer govedina. A ta omejitev je še vedno višja od današnjega uvoza izdelkov iz držav Mercosur, tako

da sporazum predstavlja le še enega izmed pritiskov, ki bo imel negativne vplive na evropskega kmeta.

V EU bi koristi imele predvsem velike zahodnoevropske korporacije avtomobilskega sektorja in korporacije, ki proizvajajo agrokemikalije. Nobena študija ne kaže na to, da bi v Sloveniji sporazum vodil do novih in trajnostnih delovnih mest.

Sporazum lahko zaradi šibkih varovalk vodi do uvoza izdelkov s prisotnostjo pesticidov, ki so v EU prepovedani. Veljavni sanitarni in fitosanitarni standardi se uveljavljajo šele ob uvozu izdelkov v EU in temeljijo na revizijah in pregledih vzorcev, kar pomeni, da je nemogoče zajeti večino izdelkov. Zato ni dovolj trditev, da mora uvožena hrana ustrezati veljavnim standardom. Greenpeace je na primer [testiral](#) limete, uvožene iz držav Mercosur. Rezultati so pokazali, da je sadje vsebovalo ostanke šestih pesticidov, ki v EU niso odobreni ali so prepovedani. [Poleg tega je uradna revizija EU](#) nedavno pokazala, da Brazilija ne more zagotoviti, da njeno izvoženo meso ne vsebuje škodljivih hormonov, ki jih EU prepoveduje.

Sporazum bo pospešil tudi uvoz izdelkov, kot so izdelki iz govejega mesa, soja, koruza, perutnina in sladkor – to so ključni dejavniki **krčenja gozdov, emisij toplogrednih plinov in izgube biotske raznovrstnosti**. Študije so pokazale, da bi lahko trgovinski sporazum med EU in državami Mercosur pospešil krčenje gozdov za kar [25 odstotkov](#). Kljub pričakovanim škodljivim vplivom sporazuma je Evropska komisija šele proti koncu pogajanj objavila [oceno učinka na trajnostni razvoj](#), kar je [kritizirala tudi varuhinja človekovih pravic EU](#). Vse to ob tem, ko je EU ravno [zamaknila izvajanje Uredbe EU o izdelkih brez krčenja gozdov \(EUDR\)](#).

Vlada sicer navaja, da sporazum zahteva potrditev in izvajanje Pariškega sporazuma, a predlog dogovora od držav Mercosur zahteva le, da ostanejo podpornice Pariškega sporazuma. V primeru nespoštovanja Pariškega sporazuma (kar bi se lahko zgodilo v primeru Argentine) ni nobenih predvidenih sankcij. Poleg tega so zaveze o krčenju gozdov v poglavju o trgovini in trajnostnem razvoju nejasne, šibke in neobvezujoče. Gre zgolj za izjavo o nameri, ni zastavljenih ciljev in pričakovanih rezultatov, ravno tako ni nobenih predvidenih sankcij. Sporazum predstavlja velik korak nazaj v prizadevanjih EU za zmanjšanje krčenja svetovnih gozdov ter grožnjo samemu izvajanju uredbe EU o krčenju gozdov.

V Sloveniji zagotovo ne bomo mogli s svojimi diverzificiranimi kmetijami in stremljenju k naravi prijaznemu kmetovanju slediti pritiskom intenzificiranih monokulturnih kmetij iz držav Mercosur, zato vas pozivamo, da ne trgujete na račun slovenskih kmetov, potrošnikov ter državljanov, okolja in celotne družbe. Pozivamo, da se vlada RS odzove na stališča okoljskih organizacij, sindikatov in kmetov in se pridruži skupini naprednih držav, ki tvorijo skupino, ki poskuša zaustaviti in blokirati sporazum, ki je škodljiv na več ravneh.

Lep pozdrav,

Živa Kavka Gobbo, Predsednica, Focus, društvo za sonaraven razvoj

Doris Letina, Vodja področja za mlade kmete in kmetijsko politiko, Zveza slovenske podeželske mladine

Sara Kosirnik, Zagovornica pri Greenpeace Slovenija

Eva Kotnik, Predsednica, Mladinski svet Slovenije

